

Parochie Maria Sterre der Zee

H. Agnes

Den Haag

AGNESNIEUWS

Juni 2017

Geloofsgemeenschap H. Agnes

Secretariaat

Beeklaan 188 2562 AP Den Haag T: 070 365 77 29 (bgg in dringende zaken: 06-23421049)

E: agnes@rkdenhaag.nl W: www.rkdenhaag.nl

Openingstijden: dinsdag t/m donderdag van 10:00-13:00 uur

Uitvaartlijn 06 838 74 082

Pastoraal Noodnummer 06 838 98 041

Kerkgelegenheden

H. Agnes Beeklaan 188

Fatimakapel Newtonstraat 326

Beheercommissie

beheercommissie.agnes@rkdenhaag.nl

Vacant Voorzitter

Vacant Budgethouder

Mw. J. Spoelder Secretaris

Mw. A. van der Klaauw Facilitair beheer

Pastoraatgroep

pastoraatgroep.agnes@rkdenhaag.nl

Dhr. P. Rimmelzwaan Jongeren

Dhr. C. de Hingh Liturgie

Dhr. A. van der Klaauw Diaconie

Mw. A. Rimmelswaal Pastoraal

Dhr. S. Andres Catechese

Parochiesecretariaat

Mw. T. van der Lubbe

Neuhuyskade 97

2596 XK Den Haag

070 8209866

E: parochiesecretariaat@rkdenhaag.nl W: www.rkdenhaag.nl

Pastoraal Team

Pastoor D. Langerhuizen d.langerhuizen@rkdenhaag.nl 070 820 92 80

Parochievicaris A. van der Helm a.vanderhelm@rkdenhaag.nl 070 820 92 81

Parochievicaris J. Rivadeneira Aldás j.rivadeneiraaldas@rkdenhaag.nl 070 365 77 29

Parochievicaris pater Y. Asa SVD y.asa@rkdenhaag.nl 070 820 92 82

Diaken R. van Berkel r.vanberkel@rkdenhaag.nl 070 820 92 83

Pastoraalwerker J. Eijken j.eijken@rkdenhaag.nl 070 820 92 84

Pastoraalwerkster M. Witteman m.witteman@rkdenhaag.nl 070 820 92 85

Contactpersonen

ASF agnes@rkdenhaag.nl

Ledenadministratie Mw. J. Spoelder ledenadministratie.agnes@rkdenhaag.nl

KBO Dhr. H. Overdijk 070 365 63 97

Verhuur kerk/concerten agnes@rkdenhaag.nl/0648479904

Parochiezaal De Overkant G. en W. den Adel 070 365 79 09

Redactie AgnesNieuws Dhr. C. de Hingh agnes@rkdenhaag.nl

Rekeningenoverzicht

Kerkbijdrage & Misintenties NL72 INGB 0000 6595 85

t.n.v. Sint Agnes parochie

ASF NL87 INGB 0000 1948 79

t.n.v. Sint Agnes Solidariteitsfonds

In dit nummer o.a.

Pastoraal Woord
Onderscheiding voor An Remmerswaal
Collecteoverzicht
De Neokatechumenale Weg
Lief en Leed
Liturgieoverzicht
Terugblik op de Vastenactie
Week van de Ned. missionarissen
Een dagje 17^e eeuws Amsterdam
Oecumenische Bezinningsgroep
Diverse bedevaarten

VOORWOORD

Dit is alweer het laatste AgnesNieuws van het seizoen. In dit 5^e nummer leest u weer veel lokaal nieuws uit de Agnesgemeenschap, deels door diverse groeperingen aangeleverd en deels door de redactie geschreven. Bijzondere aandacht is er voor de Neokatechumenen, die al sinds de samenvoeging met de Oscar Romero gemeenschap in onze parochie actief is. In een uitgebreid artikel leest over hun kerk zijn. De Pastorale Werkgroep heeft hun jaarlijkse uitje doorgebracht in Amsterdam; een verslag van hun culturele ervaring leest u in: Een dagje 17^e eeuws Amsterdam. De Bezinningsochtenden zijn weer afgelopen; ook hiervan vindt u een verslag. De komende maanden zijn er veel bedevaarten, enkele worden er aangehaald. Voor alles geldt: bezoek onze website rkdenhaag.nl waar steeds actuele informatie op verschijnt. Voor het AgnesNieuws is er nu een zomerstop. De Stella Maris verschijnt wel in augustus, maar zonder lokale bijlage. In het nieuwe seizoen gaat er wel wat veranderen in de opbouw en frequentie van de Stella Maris. Binnenkort komen de lokale redacties bijeen om hier meer over te horen. Nu eerst een welverdiende rustperiode en in september weer vol goede moed er tegenaan!

Clemens de Hingh, redactie AgnesNieuws

PASTORAAL WOORD

PINKSTEREN EN DE ACTUELE WERKING VAN DE HEILIGE GEEST

Toen ik op 4 mei jl. een overweging mocht uitspreken bij gelegenheid van Dodenherdenking in de Agneskerk, kwam ik tot mijn voldoening ook vertegenwoordigers tegen van het Dialooghuis aan de Beeklaan. We kenden elkaar van bijeenkomsten van het Interreligieus Beraad Segbroek (IBS). Zoals u waarschijnlijk weet is het IBS onder voorzitterschap van oud-schooldirecteur Bart ten Broek zeer actief in de wijk op het terrein van ontmoeting tussen vooral christenen, moslims en hindoes.

Vorig jaar heeft de RK theoloog Berry van Oers, functionaris ontmoeting met moslims van de Nederlandse Bisschoppenconferentie, een boek gepresenteerd waarin hij de standpunten van de Rooms-Katholieke Kerk betreffende de interreligieuze dialoog verduidelijkt. Aan het begin van zijn uiteenzetting citeert hij de protestantse islamoloog Jan Slomp die ooit heeft opgemerkt: "Geen kerk die meer doet aan interreligieuze dialoog dan de Rooms-Katholieke Kerk."

Hé, is dat zo? Veel "gewone" katholieken zijn hier niet van op de hoogte, laat staan mensen buiten de kerk. Blijkbaar zijn de activiteiten van RK functionarissen op het terrein van de interreligieuze dialoog onvoldoende bekend in de parochies. Want wanneer komt dit onderwerp in onze gemeenschappen ter sprake? Terwijl het toch zeer actueel is!

Het is in ieder geval een feit, dat het 2^e Vaticaanse Concilie een belangrijke impuls aan deze dialoog heeft gegeven. Dit geldt met name voor het document *Nostra Aetate* over de verhouding van de Kerk met andere godsdiensten. Berry van Oers schrijft hierover, dat de interreligieuze dialoog behoort tot de kerntaken van kerkelijke gemeenschappen. En dat het hier niet gaat om een hobby van enkelen. Die kernopdracht is gebaseerd op het geloof in de voortdurende werkzaamheid van de Heilige Geest: "God de Heilige Geest leidt de mensen naar de Waarheid en is aanwezig in alle mensen, culturen en godsdiensten. De Geest waait waarheen Hij wil."

Jesus zei dat de Vader aan zijn volgelingen een Helper zal zenden om voor altijd bij hen te blijven: de "Geest van de waarheid" (Johannes 14, 16-17). Die waarheid is alleen te vinden in het onbevangen gesprek en de onbevooroordeelde ontmoeting met elkaar. En die ontmoeting begint hier in de buurt: bv. op de Beeklaan, in de Agneskerk, in het Dialooghuis, de gebedsruimte in het Jonker Frans, of gewoon op straat. De heilige Geest stoort zich niet aan de grenzen van kerkmuren of aan de beperktheid van ons eigen denken.

Mogen wij allen openstaan voor die Geest van Jezus Christus die ons bevrijdt van angst en vooroordelen, en die mensen uit verschillende achtergronden, culturen en religies nader tot elkaar brengt.

Jan Eijken, pastoraal werker

Koninklijke onderscheiding voor An Remmerswaal

Zondag 7 mei heeft An Remmerswaal uit handen van burgemeester Krikke van Den Haag de koninklijke versierselen ontvangen behorende bij de orde Lid van Oranje-Nassau. An heeft deze onderscheiding ontvangen vooral haar vrijwilligerswerk dat zij doet voor de katholieke kerk, eerst in de H. Teresiaparochie en later, na de fusie, in de Agnesparochie.

In de Agnesgemeenschap is zij o.a. actief in de Pastorale Werkgroep van waaruit zij vele oudere, zieke en hulpbehoevende mede parochianen bezoekt en de Pastoraatgroep. An heeft ook als mantelzorger opgetreden en is actief in diverse hospices.

Burgemeester Krikke spelt
An Remmerswaal de
versierselen op.

1^E HEILIGE COMMUNICANTEN

Wij hebben op 28 mei onze 1^e Heilige Communie ontvangen:

Laura Aguirre

Deniz Kacper Akpinar

Dominika Banasiewicz

Daniela van den Berg

Nicolas Bilski

Francesco Gattone

Antoni Jerzy Grabowski

Shandrickson Harrigan

Maximilian Kraan

Alexander Kraan

Madeleine Lugo Munera

Dominik Lysak

Rafael Millán Gaviria

Adrian Kacper Opałka

Elbin Pope

Kelvin Pope

Erick Pope

Weronika Rzepka

Victoria Rzepka

Sandra Sobczak

Silke Jo-Francine Schiks Fairclough

Nicolas Uribe Halley

Charlotte Maria van der Voorn Marcó

Patryk Winogrodzki

Ivm met het printen van dit AgnesNieuws was het niet mogelijk om een groepsfoto van alle communicanten te plaatsen. Op de website rkdenhaag.nl/geloofsgemeenschappen/agnes vindt u wel een foto reportage.

VANUIT HET AGNESGILDE

Het Agnesgilde is een actieve groep vrijwilligers die tijdens concerten e.d. de catering en andere hand en spandiensten verricht om de activiteit of het concert goed te laten verlopen. Kortom, de werkzaamheden zijn zeer divers! Het Agnesgilde zoekt nieuwe leden om de service te kunnen blijven bieden die zij de afgelopen jaren ook hebben geboden. Heeft u interesse om u aan te sluiten bij een groep enthousiaste vrijwilligers? Neem dan contact op met Jan van der Goorbergh op telefoonnummer 070-3562921!

Verkooptafel AgnesGilde

Achterin de kerk staat elke 2e zondag van de maand een verkooptafel waar u diverse liturgische/religieuze artikelen kunt kopen. De tafel wordt gerund door één van de vrijwilligers van het Agnesgilde en de opbrengst komt in zijn geheel ten goede aan de Agneskerk. Op zondag 11 juni staat de tafel er voor laatste keer voor de zomervakantie.

Jan van der Goorbergh, voorzitter Agnesgilde

COLLECTE-OVERZICHT

Datum	Collecte	Kaarsenverkoop	Bloemenbus
26 maart	€ 289,00	€ 95,40	€ 0,85
2 april	€ 496,71	€ 97,56	€ 1,00
9 april	€ 759,20	€ 160,02	€ 7,15
16 april Paasweekend	€ 1.040,59	€ 235,56	€ 16,84
23 april	€ 337,58	€ 98,40	€ 0,40
30 april	€ 346,48	€ 102,76	€ 12,80
7 mei	€ 463,80	€ 96,20	€ 1,00
14 mei	€ 367,00	€ 73,25	€ 1,00
21 mei	€ 375,80	€ 90,75	€ 0,50

Hartelijk dank voor uw bijdrages !

VERSCHEIJNINGSDATA STELLA MARIS & AGNESNIEUWS

Kopij voor het AgnesNieuws graag uiterlijk 14 dagen voor verschijning inleveren per e-mail: agnes@rkdenhaag.nl

De verschijningsdatum van de volgende editie is nog niet bekend

U ontvangt het parochieblad Stella Maris en het AgnesNieuws eens in de twee maanden in uw brievenbus. We zijn naarstig opzoek naar nieuwe bezorgers. Wellicht wilt u eens in de twee maanden een stapeltje parochiebladen in uw omgeving bezorgen. Meldt u aan bij het secretariaat of mail naar: agnes@rkdenhaag.nl

De redactie

DE NEOKATECHUMENALE WEG

In 1974 ontmoet Paus Paulus VI voor het eerst de ontstane Neokatechumenale gemeenschappen en ontvangt hen hartelijk. “Ziehier de vruchten van het Concilie. Hoeveel vreugde en hoop geeft u ons met uw aanwezigheid en inzet!”. Ook H. Johannes Paulus II bevestigt de genegenheid van de Kerk voor de Weg. In 1990 publiceert hij de brief ‘*Ogniqualvolta*’ waarin hij de Neokatechumenale Weg erkent als “een itinerarium van katholieke vorming, geldig voor de huidige tijd en samenleving” en waarin hij zijn broeders in het Episcopaat en priesters oproept “dit werk voor de nieuwe evangelisatie te waarderen en te steunen”.

Als iemand christen wilde worden in de eerste Kerk, omgeven door het heidendom, moest hij eerst een weg (*itinerarium*) volgen om ingewijd te worden in het christendom. Dat werd toen ‘catechumenaat’ genoemd, afgeleid van het woord ‘*catecheo*’ dat weerklank of luisteren betekent. Ten gevolge van het huidige seculariseringsproces hebben veel mensen het geloof en de Kerk verlaten. Het is daarom noodzakelijk opnieuw een weg van voorbereiding tot het christendom te openen. De Neokatechumenale Weg wil dan ook geen beweging stichten, maar wil de parochies helpen om een weg van christelijke inwijding (*initiatie*) naar het doopsel te banen, waarin de mensen kunnen ontdekken wat christen zijn betekent. De Weg wordt beleefd in de parochies, in kleine gemeenschappen bestaande uit mensen van verschillende leeftijd en sociale status. Dit charisma heeft concreet tot doel om bij te dragen aan de nieuwe evangelisatie, waarover de H. Johannes Paulus II zo vaak gesproken heeft.

De mensen die geen geloof meer hebben brengen tot God, kan alleen door twee tekenen die Jezus Christus ons heeft nagelaten: ‘bemint elkaar zoals ik u heb liefgehad’. Het gaat om een nieuwe dimensie van liefde. Christus heeft ons liefgehad toen wij zijn vijanden waren en daarom zegt hij in de Bergrede: ‘bemint uw vijanden’. En verderop zegt Hij: ‘als u volkomen één zijt, zal de wereld geloven’. Maar deze dimensie van liefde kan men niet geven wanneer men met velen is, want men kan niet beminnen wat men niet kent. De christelijke gemeenschap kan niet erg groot zijn, want anders kan men geen concrete tekens van liefde geven. De liefde in de dimensie van het kruis en de eenheid zijn dus de tekens die de noodzakelijke vraagtekens bij de mensen oproepen om hun Jezus Christus te kunnen verkondigen. De Weg begint met een ‘begincatechese’ waaruit, als God het wil, een gemeenschap wordt gevormd, die de etappes van het doopsel her-bewandelt en na verloop van tijd gestalte kan geven aan deze tekens van liefde en eenheid, door het werk van de Heilige Geest. Vaak bestaan

het eerste aantal gemeenschappen uit parochianen, maar de gemeenschappen die later ontstaan, bestaan uit mensen die niet meer naar de Kerk kwamen. Ze zijn getroffen door de getuigenis van de mensen uit de eerste gemeenschappen, collega's, familieleden, vrienden, en hebben vervolgens de weg naar de Kerk teruggevonden.

Grote missie op de pleinen

Gedurende vijf zondagen in de Paastijd, doen alle neokatechumenale gemeenschappen ter wereld, een grote stadsmissie op de pleinen van de steden waarin zij verblijven. Dit initiatief was voor het eerst genomen in het kader van het jaar van het geloof, en sindsdien ieder jaar herhaald. Ook in Nederland nemen alle neokatechumenale gemeenschappen deel aan deze bijzondere missie, te weten, in Amsterdam, Roermond, en in Den Haag op het Regentesseplein. Daarbij blijven vele voorbijgangers luisteren naar de ervaringen van een aantal deelnemers en wordt het *kerygma*, de Blijde Boodschap verkondigd. Daarnaast gaat men in dialoog met de mensen over belangrijke vragen zoals 'wie is God voor jou', 'waarom leef je' en 'wat is de kerk'.

LIEF EN LEED

Gedoopt::

Michele Gattone
Jayden Rodriguez
Li-Jantelich Libania
Maksimilian Szymanski
Danilo Silva de Jesus
Tobias Eggers

† Overleden:

24 maart Bram Habraken (91)
20 mei Cees Heemskerk (89)

Oude Paaskaars:

Thea Tangel heeft de paaskaars van 2016 ontvangen voor al haar werkzaamheden in het secretariaat, kassier en hand en spandiensten.

LITURGIEOVERZICHT *(wijzigingen voorbehouden)*

zo 4 juni		PINKSTEREN
	11.00 uur	Gezamenlijke Eucharistieviering Gemengdkoor zingt Joannis de Deo van Joseph Haydn
zo 11 juni		HEILIGE DRIE EENHEID
	10.00 uur	Eucharistieviering Nederlands mmv. dameskoor
	12.00 uur	Eucharistieviering Spaans
zo 18 juni		SACRAMENTSDAG
	10.00 uur	Eucharistieviering Nederlands mmv. cantor
	12.00 uur	Eucharistieviering Spaans
zo 25 juni	10.00 uur	Eucharistieviering Nederlands mmv. herenkoor
	12.00 uur	Eucharistieviering Spaans

VAKANTIEPERIODE

In de maanden juli en augustus zijn er elke zondag twee Eucharistievieringen: 10.00 uur Nederlands met mmv. koor of cantor en 12.00 uur Spaans. Ivm afwezigheid van kapelaan Johnny zijn er op zondag 6 augustus en 3 september geen Spaanse vieringen om 12.00 uur. De spaanstalige kunnen aansluiten bij de Nederlandse viering om 10.00 uur. De lezingen zullen in het Spaans aanwezig zijn.

De doordeweekse vieringen vervallen vanaf 18 juli tot en met 7 september.

zo 26 aug	10.00 uur	Woord- en Communieviering olv. pastoraalwerker Jan Eijken
	12.00 uur	Eucharistieviering Spaans
zo 3 sep	10.00 uur	Eucharistieviering Nederlands Spaanse viering van 12.00 uur vervalt

zo 10 sep		OPENING VAN SEIZOEN
	11.00 uur	Gezamenlijke Eucharistieviering mmv. gemengdkoor

Op deze dag zal het bestuur van de parochie Maria Sterre der Zee bij ons te gast zijn. Na de viering bent u in de gelegenheid om met de bestuursleden kennis te maken en zij gaan graag met u in gesprek.

Na afloop zal het bestuur nog spreken met de leden van de Beheercommissie en Pastoraatgroep.

zo 17 sep		ZIEKENZONDAG
	10.00 uur	Eucharistieviering Nederlands mmv.

Tijdens deze viering kunt u de ziekenzalving ontvangen. U dient zich hier wel voor aan te melden bij een van de leden van de Pastorale Werkgroep.

	12.00 uur	Eucharistieviering Spaans
zo 24 sep/ 1 okt	10.00 uur	Eucharistieviering Nederlands mmv.
	12.00 uur	Eucharistieviering Spaans

Op 10 oktober is het de feestdag van onze parochie Maria Sterre der Zee. Wij vieren dit in het weekend van 7 en 8 oktober. Aan een programma wordt hard gewerkt. Noteer in elk geval de datum van 7 oktober voor een happening in de Agneskerk. Op 8 oktober zal in alle kerken aandacht worden besteed aan dit patroonsfeest. Meer over de parochiedag vind u tzt op de website rkdenhaag.nl

TERUGBLIK OP DE VASTENACTIE 2017

In de afgelopen vastentijd is onze aandacht gevraagd voor de mensen die leven in de wijken Apopa en Mejicanos in San Salvador, de hoofdstad van El Salvador. Deze wijken gaan gebukt onder extreem veel geweld door criminele bendes. Deze bendes beheersen het leven in de wijken volledig. Mensen worden bedreigd, afgeperst en beroofd. De bendes werven actief leden onder kinderen en jongeren. Ook hebben veel kinderen thuis te maken met huiselijk geweld. Een aantal samenwerkende katholieke organisaties wil met verschillende initiatieven voorkomen dat kinderen en jongeren lid worden van de bendes. Men wil de jonge mensen veilige plaatsen bieden, waar ze elkaar kunnen ontmoeten, zichzelf kunnen ontwikkelen en een goed bestaan kunnen opbouwen. Jeugdcentra bieden daartoe goede mogelijkheden. Tijdens de vastentijd werd op ons een beroep gedaan de verschillende organisaties, die met hun activiteiten voor de kinderen en jongeren in San Salvador "Eilanden van Hoop" vormen, financieel te ondersteunen. Onze Agnesgemeenschap heeft die vraag ruimhartig beantwoord. Middels de Agapèviering (€ 852,65), de deurcollectes (€ 208,53) en het offerblok (€ 208,40) werd in totaal het mooie bedrag van € 1.269,58 bijeengebracht. Namens de mensen in San Salvador: hartelijk dank! MOV – Agnesgemeenschap

WEEK VAN DE NEDERLANDSE MISSIONARISSEN

De Nederlandse missionarissen en missionaire ontwikkelingswerkers zetten zich voortdurend met hart en ziel in voor de ander: de arme, kwetsbare en uitgesloten mens. Zij leven samen met hen en staan hen nabij. Onder moeilijke omstandigheden trachten zij de levensomstandigheden van deze mensen te verbeteren om zo tot een betere samenleving te komen.

Dit werk kunnen zij echter niet doen zonder onze financiële hulp.

Daarom zal er op Pinksterzondag aan het einde van de Eucharistieviering een deurcollecte worden gehouden om het werk van de Nederlandse missionarissen en missionaire werkers te steunen. Geef ruimhartig aan deze speciale collecte!

COLECTA PARA LOS MISIONEROS:

El 4 de Junio PENTECOSTÉS, se hará una colecta al final de la Misa de las 11:00. La finalidad como todos los años ayudar a todos los misioneros de la Iglesia católica que alrededor de todo el mundo dan su vida anunciando el Evangelio.

EEN DAGJE 17^E EEUWS AMSTERDAM

Op 10 mei j.l. , na de viering in de Fatima-kapel, bracht de Pastorale Werkgroep een gezellig dagje door in Amsterdam. In de ochtend zag het er niet naar uit dat het een zonnige dag zou worden.

Na eerst een kopje koffie te hebben gedronken, zijn we op weg gegaan naar de Oudezijds Voorburgwal. Daar ligt het museum Ons' Lieve Heer op Solder, een van de vele schuilkerken in Amsterdam. Deze schuilkerk werd in 1663 gebouwd toen katholieke vieringen verboden waren, maar oogluikend werden toegestaan. Aan de buitenkant lijkt het pand gewoon op een grachtenpand. Dit pand bestaat uit 3 achter elkaar gelegen panden, welke door de Duitse zakenman Jan Hartman grootscheeps verbouwd zijn tot een woonhuis en verborgen kerk. Het nieuwe gedeelte van het museum, welke ongeveer twee jaar geleden verbouwd is, en het huis worden verbonden door een ondergrondse passage, waar de rondleiding begint. Het museum geeft een prachtig beeld van de geschiedenis van de Gouden Eeuw en de periode daarna. Met een rondreis door het woonhuis en met een beetje verbeelding kun je je voorstellen hoe men geleefd heeft in deze periode. De grote verrassing is de mooie kerk op zolder. Aan de achterzijde van het altaar, kom je in het andere gedeelte van het pand. Vervolgens werden we weer naar beneden geleid over verschillende verdiepingen waar van alles te zien was, o.a. de woning van de priester, de biechtstoel, de sacristie, de Mariakapel, maar ook kerkschatten. Het is zeker de moeite waard om dit museum te bezoeken om meer te weten te komen over de tijd dat het katholieke geloof niet openlijk beleefd mocht worden.

Na uitgebreid geluncht te hebben in het gezellige museumcafé, gingen we op weg naar de Portugese Synagoge in het Joods Cultureel Kwartier. Gelukkig was intussen de zon verschenen en was het aangenaam wandelen van het metrostation naar de synagoge.

De Synagoge of Esnoga is een imposant monumentaal gebouw en wordt nog steeds gebruikt als gebedshuis. De grondleggers van deze gemeenschap waren Spaanse en Portugese immigranten van joodse afkomst die zich vanaf het eind van de 16^e eeuw vestigden in Amsterdam. Dit omdat zij moesten bekeren tot het Christendom en verjaagd werden uit Spanje en Portugal in de eeuw ervoor. Via andere landen kozen ze voor de handelssteden Antwerpen en Amsterdam om hun vrije en levendige handelsklimaat. In het begin toen de joden weer hun geloof wilden belijden stelde de koopman Jacob Tirado zijn huis beschikbaar als synagoge. In 1639 werden de diensten gehouden in een omgebouwd woonhuis

tot de bouw van de huidige Esnoga, waar toe in 1670 werd besloten en uiteindelijk was het gebouw in 1675 klaar door allerlei strop. Elias Bouwman ontwierp een centraal synagogegebouw, omringd door lagere bijgebouwen. Hierdoor ontstond een voorhof waar gespeeld en gewandeld kon worden. De synagoge is nog precies hetzelfde als in 1675, en wordt verwarmd en verlicht door vele honderden kaarsen in prachtige kroonluchters en kandelaars verspreid over de synagoge. Zoals in alle orthodoxe synagogen zitten de dames apart op de galerijen die zich aan de zijkanten van de synagoge bevinden en bereikbaar zijn via een aparte ingang. In de bijgebouwen, waarvan sommigen te bezichtigen zijn, kun je o.a. de oudste nog functionerende joodse bibliotheek ter wereld vinden, de wintersynagoge (oorspronkelijk het seminarium), de bestuurskamer, de schatkamers waar ceremoniële voorwerpen en een selectie manuscripten uit de bibliotheek te zien zijn, de rouwkamer, de wasplaats en de kaarsenkamer, waar de voorraad kaarsen worden bewaard. De Esnoga is zeker een bezoek waard om een indruk van het goed bewaarde monument te krijgen.

Museum Ons' Lieve Heer op Solder www.opsolder.nl

Portugese Synagoge www.portugesesyntagoge.nl gesloten op zaterdag en joodse feestdagen

De Pastorale Werkgroep

GELOVEN NU

Het seizoen van "Geloven nu" nadert zijn einde. De avonden worden geleid door pastoor Dolf Langerhuizen aan de hand van een gezamenlijk overeengekomen thema.

De volgende en tevens laatste bijeenkomst is op 12 juni om 20.00 uur in de pastorie van de Agneskerk. Vanaf 19.45 uur bent u welkom voor een kopje koffie. De avond start om 20.00 uur en duurt tot 21.30 uur. Voor een Bijbel wordt gezorgd, deze hoeft u niet mee te nemen. Ook het themamateriaal wordt verzorgd. De avonden staan open voor alle parochianen en belangstellenden van de parochie Maria Sterre der Zee.

Waar “staat” de oecumenische bezinningsgroep voor?

“Geloven als zoektocht: waar staan wij voor?” was dit seizoen het thema van de oecumenische bezinningsgroep. Dit thema sloot aan bij het herdenkingsjaar 500 jaar Luther en Reformatie, waarvoor alom veel aandacht is. In Luthers tijd was men bang voor de dood, en vooral voor Gods oordeel dat daarna zou komen, dus kocht men aflaten om dat oordeel te ontlopen. De monnik Maarten Luther las in de bijbel dat genade alleen om níet van God te ontvangen is, en niet via goede werken of aflaten verdiend kan worden. Luther stond voor zijn geloofsovertuiging, “hij kon niet anders”, zoals hij zelf zei toen hij zich voor de keizer moest verantwoorden. Hij schreef zijn beroemde 95 stellingen over hoe je een genadig God krijgt, die op 31 oktober 1517 aan de deur van de slotkerk in Wittenberg getimmerd werden. Hij stelde daarin de aflaatpraktijk van de kerk aan de kaak, en veroorzaakte zo onbedoeld een scheuring tussen de katholieken en de protestanten die ook nu nog doorwerkt. Zijn de toenmalige verschillen nog actueel of zijn de kerken naar elkaar toegegroeid?

De oecumenische bezinningsgroep heeft zich door Luther laten inspireren om ook zichzelf af te vragen waar wij hier en nu voor staan. De bezoekers hebben in groepsgesprekken uitgewisseld waar ze ieder persoonlijk voor staan. Dit gebeurde aan de hand van de thema’s: inleiding op het leven van Luther, voortleven na de dood, godsbeelden in bijbelteksten en liedteksten, de bijbel als hulp bij onze zoektocht naar geloof, goede werken goede vruchten. Elk van de bijeenkomsten werd één thema ingeleid door een katholieke pastor of een protestantse dominee. De organisatie-commissie kreeg theologische ondersteuning van pastor Marijke Witteman en dominee Marjolein den Dulk.

Op 17 mei was de slotochtend van deze groep. Daar hebben de ongeveer 20 bezoekers geprobeerd om zelf elk een paar stellingen te schrijven naar aanleiding van de besproken onderwerpen, en zo samen te komen tot onze eigen (ongeveer) 95 stellingen. Onder het genot van Luther-appeltaart en Luther-linzensoep kwamen o.a. de volgende stellingen naar boven:

- Luther is interessant: hij zag dat verandering nodig was, en bracht het geloof naar het volk.
- Bang voor de dood zijn we niet meer, want we geloven niet meer dat er een oordeel is, maar vertrouwen erop dat we opgevangen worden in zijn armen; wel maken we ons zorgen om wie we achterlaten bij ons sterven.
- We zien God als een mededogende liefhebbende vader voor alle mensen, die niet overrompelend maar in het kleine naar ons toe komt, die een schoot van ontferming voor ons is, en we zien ook de mens als beeld van God.

- De bijbel mag ieder zelf ruim en vrij lezen, want die is in een andere tijd geschreven, we vragen de Heilige Geest om ons te helpen het te begrijpen.
- Goede werken doe je vanuit je hart, uit liefde voor je medemens, in wie je God tegenkomt.
- De kern van het geloof waar wij voor staan is: vertrouwen op God, hoop, harmonie, gemeenschap, vertrouwen.
- De kerk zou meer open moeten staan voor wat er in de wereld gebeurt, niet te star zijn, en: meer samen zingen want dan is er geen discussie.

We zongen in aansluiting op die laatste opmerking het Lutherlied 2017 “Wij leven van genade” van Andries Govaert (te vinden op www.pkn.nl). Het jaarthema vonden de bezoekers heel inspirerend, en vooral vonden zij het waardevol dat er in een persoonlijke veilige sfeer met elkaar over geloof gesproken kan worden. Inmiddels wordt gewerkt aan de voorbereiding van het nieuwe seizoen, dat in oktober 2017 zal beginnen. Nieuwe mensen zijn van harte welkom!

Meer informatie bij Adrie Aarssen (RKK, adriegaath@casema.nl 070- 363 8009) of bij Nanda Nieuwenhuizen (PKN, g-n-n-g@ziggo.nl, 070- 364 2864)

VANUIT DE WERKGROEP BEDEVAARTEN RK DEN HAAG

De parochies Maria Sterre der Zee en de Vier Evangelisten gaan samen naar Lourdes!

Met Pastoor D. Langerhuizen en Diaken J. van Adrichem gaan we als RK Den Haag met zoveel mogelijk pelgrims naar Lourdes. Dit jaar is dat van 20 t/m 28 september 2017. Thuis komen van een bedevaart naar Lourdes voelt als herboren zijn. Negen dagen onderweg zijn, de dagelijkse zorgen thuis laten en de dingen delen die je wilt delen met medepelgrims, zijn ingrediënten voor een ontspannen thuis komen. Een bedevaart naar Lourdes biedt echter meer dan dat. Je verlangens, pijnen en verdriet in het leven mag je er toevertrouwen aan Maria. Als je haar vraagt om jouw voorspreekster bij God te zijn, en je op Maria's gebed en op Gods barmhartigheid vertrouwt, kun je in Lourdes veel ballast achterlaten en voelt het als herboren als je weer thuis bent. Ervaar het zelf door van 20 tot en met 29 september mee te gaan met de gezamenlijke Lourdesbedevaart van parochie Maria Sterre der Zee en parochie de Vier Evangelisten. Meer informatie en aanmeldingsformulieren zijn te verkrijgen bij de contactpersoon van uw geloofsgemeenschap:

Suze Korssen, tel 070 3658238 of 06 42 61 80 04 of korssen40@ziggo.nl

BEDEVAART NAAR BEAURAING

Een kleine stad aan de rand van de Ardennen, werd een druk bezochte bedevaartplaats. Maria is daar aan vijf kinderen verschenen. Door zijn ligging en eenvoud is Beauraing uitermate geschikt om als Christen enkele dagen met elkaar tot bezinning te komen. Deze moderne vorm van ter bedevaart gaan spreekt velen aan. Je mag je weer even kind weten en Maria ontmoeten als de als (De Moeder met het Gouden Hart). Ook dit jaar zijn er vierdaagse bedevaarten en alleen de September bedevaart wordt begeleid door een ervaren medische staf. Hiermee proberen wij, samen met u en vele anderen < Gods volk onderweg > aan deze bezinningsdagen gestalten te geven die past aan deze tijd. Een speciale rolstoel bus wordt in september ingezet zodat ook rolstoel patiënten de bedevaart kunnen mee maken.

Het vervoer naar van Beauraing gebeurt met touringcars en in de prijs van € 300,- is alles in begrepen

BEDEVAARTEN :

Zaterdag 16 t/m /dinsdag 19 september

Iedere bedevaart wordt begeleid door een priester, en in september ook met een arts, verpleegkundigen en brancardiers. Mocht U aan de oproep van Maria: 'Dat men hier tot bedevaart kome "gehoorwillen geven of verlangt U nadere in formatie, dan kunt U terecht bij Suze Korssen.

BISDOM BEDEVAART NAAR ROME

Ga ook mee naar Rome met de bedevaart van het bisdom Rotterdam. Het bisdom organiseert deze bedevaart die plaatsvindt in oktober (herfstvakantie). Om zoveel mogelijk mensen in de gelegenheid te stellen om mee te gaan zijn er twee reis opties: per touringcar of met het vliegtuig. Inschrijving is mogelijk tot 15 juli as.

Meer informatie vindt op de website van het bisdom en in het bisdomblad Tussenbeide. In het nieuwste nummer van Tussenbeide zit een inschrijfformulier. Tussenbeide vindt u achterin de kerk.

EEN- EN DRIEDAAGSE BEDEVAART NAAR KEVELAER VAN 10 TOT EN MET 12 AUGUSTUS 2017

Voor de 123ste keer sinds de oprichting in 1894 wordt de jaarlijkse zomerbedevaart naar Onze Lieve Vrouw van Kevelaer georganiseerd door de Haagse Bedevaarten. Eén of drie dagen pelgrimeren bij de Troosteres der Bedroefden is een bron van troost en geloof. Tevens biedt het Genadeoord ook vele mogelijkheden voor contact met medegeloofsgenoten en ontspanning. De bedevaart bestaat uit meerdere traditionele liturgische plechtigheden (zie programma).

De geestelijke leiding heeft onze moderator pastoor J.H. Smith uit Leiden. Er zijn diverse opstapplaatsen.

De deelnamekosten per persoon zijn voor de driedaagse bedevaart:

- 2-persoonskamer met douche/WC € 230,00
- 2-persoonskamer basis € 210,00
- 2-pers.kamer D/WC/eigen vervoer € 200,00
- toeslag 1-persoonskamer € 30,00

Deelnamekosten per persoon voor de eendaagse bedevaart:

Volwassene:

- zonder warme middagmaaltijd € 52,00
- met warme middagmaaltijd € 66,00

Kind tot 14 jaar:

- zonder warme middagmaaltijd € 26,00
- met warme middagmaaltijd € 33,00

Folders met inschrijfformulieren vind u in de achter in de kerk.

Voor meer informatie en uw vragen: kijk op onze website www.bedevaart.nl of bel 010-4149577 of stuur een email naar info@bedevaart.nl

Ineke Huitema-Versteeg, secretaris Haagse Bedevaarten

BEDEVAART NAAR BRIELLE

Op 8 juli is weer de jaarlijkse bedevaart naar Brielle. Meer informatie vindt u binnenkort op onze website en achterin de kerk.

**De leden van de
Beheercommissie
en de
Pastoraatgroep**

wensen u een fijne zomertijd toe!

Iets te vieren?

In de Newtonstraat 405
tegenover de Agneskerk
is voor maximum 60 personen
een gezellige zaal beschikbaar
"DE OVERKANT"

Voor informatie: bel Wil den Adel 070-3657909

Op deze plek is er nog plaats voor een advertentie.
Voor mogelijkheden en prijzen: agnes@rkdenhaag.nl

